

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

Изх. № 1

София, 18.11.2003 г.

УКАЗАНИЕ

**за практическото приложение на чл. 61д от Закона за корпоративното
подоходно облагане през 2003 г.**

С промените в Закона за корпоративното подоходно облагане (обн., ДВ, бр. 119 от 2002 г.) е създаден **нов чл. 61д**, регламентиращ 100 на сто преотстъпване на корпоративния данък за лицата, извършващи производствена дейност в райони с висока безработица.

Следва да се има предвид, че настоящото указание е разработено на база на действащата нормативна уредба и се отнася до приложението на чл.61д в рамките на данъчния период, обхващащ календарната 2003 година.

От режима на преотстъпване на данъка се ползват лица, осъществяващи производствена дейност (включително производство на ишлеме), които отговарят едновременно на следните условия:

- обектите, подлежащи на деклариране по реда на Данъчния процесуален кодекс (ДПК) и активите по смисъла на Закона за счетоводството (ЗСч) на лицето, се намират в границите на общини (по списък), в които безработицата за календарна година, преди текущата е 50 на сто по-висока от средната за страната, наричани по-нататък за краткост “общини с висока безработица”;
- 80 на сто от средносписъчния брой на персонала, нает по трудови правоотношения за годината, за която се ползва преотстъпването има постоянен адрес в границите на общините, включени в горесцитирания списък;
- за календарната година, за която се ползва преотстъпването, лицето няма ликвидни и изискуеми данъчни задължения, задължения за задължителни осигурителни вноски (за социално и здравно осигуряване), както и лихви за невнасяне в срок на тези задължения.

Списъкът с общините по чл.61д се одобрява всяка година със заповед на министъра на финансите по предложение на министъра на труда и социалната политика. Със заповед № ЗМФ-78 от 06.02.2003 г. министърът на финансите е одобрил списъка с общините по чл.61д от Закона за корпоративното подоходно облагане (ЗКПО) във връзка с приложението му през 2003 г. Заповедта не е обнародвана в Държавен вестник, но може да бъде намерена на интернет страниците на Министерство на финансите (www.minfin.bg) и Главна данъчна дирекция (www.taxadmin.government.bg).

По повод на множество поставени въпроси за изясняване на разпоредбата на чл.61д и във връзка с разпоредбата на чл.232, ал.2, т.2 от ДПК, съгласно която министърът на

финансите изготвя общи становища и указания за единното прилагане на данъчното законодателство, които са задължителни за органите в структурата на Министерство на финансите, трябва да се има предвид следното:

I. По отношение на обхвата на лицата и дейностите, за които се преотстъпва корпоративния данък:

Разпоредбата на чл.61д могат да приложат единствено данъчно задължени по ЗКПО лица, в т.ч. и чуждестранни лица осъществяващи дейност чрез място на стопанска дейност в страната, които формират облагаема печалба по реда на Глава втора от същия закон. В тази връзка едноличните търговци не могат да се възползват от разпоредбата за преотстъпване на данъка, тъй като те само формират основа за облагане по реда на Глава втора на ЗКПО, но са данъчно задължени лица (ДЗЛ) по друг закон – Закона за облагане доходите на физическите лица (ЗОДФЛ).

Под производствена дейност за целите на анализираната разпоредба, следва да се разбира процесът на създаване на нов продукт чрез механично, физично или химично преобразуване (обработка или преработка) на суровини и материали с цел последваща реализация и производството на ишлема. Не се счита за производствена дейност извършването на услуги, в т.ч. строително-монтажни работи. В случаите, когато предприемач извършва за своя сметка строителство на сграда, която е негова собственост, се счита, че е налице извършване на производствена дейност.

На преотстъпване по чл.61д подлежи корпоративният данък, определен върху облагаемата печалба от производствената дейност. В случаите, когато се формира финансов резултат от продажба на активи, които не са създадени от осъществяваната производствена дейност на ДЗЛ, за него се прилага общия ред за облагане по ЗКПО. Изключение от това е продажбата на дълготрайни активи, с които се осъществява дейността, за която се преотстъпва корпоративен данък, когато това е направено с цел освобождаване от морално или физически остарял актив и модернизирание на дейността. Финансовият резултат от продажбата на тези активи се включва във финансовия резултат от производствената дейност и определеният данък върху него подлежи на преотстъпване.

II. По отношение на условията по чл.61д, ал.1, тяхното изпълнение и последващото им удостоверяване:

1. Условията по чл.61д, ал.1, т.1 и т.3 следва да са изпълнени в рамките на цялата календарна година, за която се ползва преотстъпването на данъка, а за новоучредените през текущия данъчен период (в т.ч. новоучредените в резултат на преобразуване по реда на Глава шестнадесета от Търговския закон) - в рамките на периода от създаването (възникването) на ДЗЛ до края на текущата година. Това означава, че ако през определен период от годината лицето не отговаря на горепосочените условия, разпоредбата на чл.61д е неприложима, независимо от факта, че през остатъка от данъчния период лицето отговаря на регламентирания критерии.

Понятието “обекти подлежащи на деклариране по ДПК”, съдържащо се в чл.61д, ал.1, т.1 включва седалище, адрес на управление, производствени, търговски и всички други обекти, от които се осъществява дейност. В този смисъл, ако производствените обекти на лицето се намират в границите на общини с висока безработица, но седалището не е в такъв район, разпоредбата на чл.61д не може да бъде приложена.

Всички активи по смисъла на счетоводното законодателство, които са собственост на ДЗЛ, с изключение на парични средства по сметки в банки, следва да се намират в район,

включен в списъка на общините с висока безработица. Това означава, че ако лицето притежава актив (включително и в случаите, когато той е отдаден при условията на оперативен лизинг или е предоставен за ползване), чието местонахождение е в община, неключена в списъка, разпоредбата на чл.61д не може да се приложи. Следва да се има предвид, че дори и активите по предходното изречение да бъдат продадени през текущия данъчен период, разпоредбата на чл.61д също няма да може да се приложи, тъй като условието на чл.61д, ал.1, т.1 няма да е изпълнено в рамките на цялата календарна година.

Обръщаме внимание, че ако всички обекти и активи на лицето се намират на територията на няколко общини, всяка от които е включена в списъка по чл.61д, ал.1, т.1, за лицето възниква право на преотстъпване на корпоративния данък.

Активите, наети от ДЗЛ при условията на оперативен лизинг или получени за ползване, не са негова собственост, във връзка с което местонахождението им не от значение за ползване на преференцията, визирана в разпоредбата на ЗКПО. С други думи, ако лицето разполага с активи, наети при условията на оперативен лизинг или получени за ползване и същите се намират в район, попадащ в списъка на общините с висока безработица, разпоредбата на чл.61д може да се приложи. Изключение от това правило са случаите, при които тези активи представляват и обекти, подлежащи на деклариране по реда на ДПК, т.е не е изпълнено условието на чл.61д, ал.1, т.1 и разпоредбите за преотстъпване на корпоративния данък не могат да се приложат.

При отделяне на част от дейността на местно лице, посредством клон, попадащ в район от списъка на общините с висока безработица, разпоредбата на чл.61д е неприложима, при условие че другите обекти или активи на ДЗЛ се намират в район извън списъка. Това се обуславя от факта, че клонът на местно лице не е ДЗЛ по ЗКПО и за резултатите от дейността си не формира облагаема печалба по реда на Глава втора от ЗКПО.

При преместване на дейността на ДЗЛ от район извън списъка в район от списъка на общините с висока безработица в рамките на годината, разпоредбата на чл.61д също е неприложима, тъй като условията на ал.1, т.1 не са изпълнени в рамките на цялата календарна година.

Условието на чл.61д, ал.1, т.3 за липса на ликвидни и изискуеми данъчни задължения и задължения за задължителни осигурителни вноски, както и лихви за невнасяне в срок на посочените задължения също трябва да е изпълнено в рамките на цялата календарна година, за която се ползва преотстъпването.

За целите на изпълнение на условието по чл.61д, ал.1, т.3 следва да се има предвид, че едно задължение става ликвидно и изискуемо към момента, в който кумулативно отговаря на следните условия:

- да е установено по основание и размер;
- да е начислено от ДЗЛ или декларирано от него с данъчна декларация или установено от съответния контролиращ орган с ревизионен акт;
- да не е внесено в задължителните срокове, определени в съответния нормативен акт, за които не се дължат лихви за просрочие.

Следва да се има предвид, че в случаите когато бъдат установени задължения с ревизионен акт и те бъдат изплатени в сроковете за доброволно изпълнение, не се счита, че ДЗЛ има ликвидно и изискуемо задължение. При условие, че лицето има утвърден погасителен план за отсрочване или разсрочване на данъчни задължения или на задължения за задължителни осигурителни вноски и изпълнява задълженията си по него в предвидените срокове, то отговаря на условието на чл.61д, ал.1, т.3. Ако през текущия период с ревизионен акт

бъдат установени задължения за предходен данъчен период, то тези задължения не са ликвидни и изискуеми за този минал период, тъй като за тях не са налице кумулативно горечитираните условия през този минал период.

2. Условието по чл.61д, ал.1, т.2 се счита за изпълнено, ако средносписъчният брой на персонала с постоянен адрес в районите с висока безработица и нает по трудови правоотношения за годината е не по-малко от 80 на сто от общия средносписъчен брой на персонала, нает по трудови правоотношения за годината. Следва да се има предвид, че законът не лимитира какъв брой лица следва да са наети по трудови правоотношения. В приложението към настоящото указание е разработен пример за изчисляване на показателите, като за определяне на средносписъчния брой на персонала са ползвани определенията на §1, т.41 от Допълнителните разпоредби на ЗКПО.

Ако горепосоченото условие е изпълнено, разпоредбата на чл.61д се прилага независимо:

- дали персоналет е нает цялостно или не;
- дали наетият персонал е с постоянен адрес в рамките на различни общини от списъка или с постоянен адрес в общини от списъка и такива извън него.

При изчисляване на средносписъчния брой на персонала следва да се използват §1, т.41 от Допълнителните разпоредби на ЗКПО и официално утвърдената методика от Националния Статистически Институт, която е достъпна на интернет адрес www.nsi.bg.

3. Чл.61д, ал.3 регламентира, че изпълнението на условията по ал.1 се удостоверява чрез справки, подавани заедно с годишната данъчна декларация. Тъй като законът не регламентира установен формат на справките ДЗЛ може да изготви такива в различен формат, при условие, че те дават достатъчна информация за изпълнението на условията по чл.61д, ал.1. По отношение на удостоверяването на липсата на ликвидни и изискуеми данъчни и осигурителни задължения за календарната година могат да се прилагат или удостоверения от съответния компетентен орган или декларация, подписана от ДЗЛ.

III. По отношение на преотстъпването на корпоративния данък:

1. Разпоредбата на чл.61д регламентира изрично, че преотстъпването на корпоративния данък се отнася единствено за извършваната от лицето производствена дейност (включително производство на ишлеми). Това означава, че когато лицето осъществява и друга дейност (търговия, услуги, продажба на активи, които не са продукт от осъществяваната от лицето производствена дейност, с изключение на дълготрайните активи, изрично посочени в раздел I и др.), то може да се възползва от преференцията, но ще му бъде преотстъпена само онази част от корпоративния данък, определена върху облагаемата печалба, която е в резултат на осъществяваната от него производствена дейност. За целта при осъществяване и на дейности различни от производствени, лицето следва да създаде подходяща аналитична отчетност по отделни видове дейности, която да позволява определянето на частта от облагаемата печалба, формирана от производствената дейност.

Следва да се има предвид, че административните разходи, разходите по продажби, финансовите и извънредни приходи и разходи, както и сумите, с които се преобразува финансовият резултат за данъчни цели (чл.23, ал.2 и 3), които не могат да бъдат отнесени само към определена дейност и са свързани с дейността, за която се преотстъпва корпоративен данък, трябва да бъдат разпределени към съответната дейност, за което се използва подходяща база, определена от ДЗЛ предвид конкретната фактическа обстановка.

В случаите, когато ДЗЛ не може да определи подходяща база, която в достатъчна степен

отразява спецификата на съответната производствена дейност, за целите на горното разпределение, следва да се използва коефициент, определен като съотношение между нетните приходи от продажби от производствената дейност, за която се ползва преотстъпването към всички нетни приходи от продажби.

2. В случаите, когато ДЗЛ прогнозира, че за текущия данъчен период ще изпълни условията по чл.61д, то има право на преотстъпване и на авансовите вноски, определени по реда на чл.56 или съответната част от тях, ако извършва и други дейности, като за целта не е необходимо да уведоми за това данъчна администрация чрез подаването на декларация. Направените в рамките на годината авансови вноски се приспадат по реда на чл.53, ал.2 от ЗКПО или се възстановяват по реда на чл.112 от ДПК (след проверка или ревизия), след изтичане на календарната година, за която лицето е имало право да приложи чл.61д.

Следва да се има предвид, че ако лицето неправилно е преотстъпвало авансови вноски през годината и в следствие се установи, че то не може да приложи режима на чл.61д, за невнесените авансови вноски, поради липса на правно основание за преотстъпване, се дължат лихви по реда на чл.58, ал.1 от ЗКПО.

3. Когато за едно лице са налице основания за преотстъпване на корпоративен данък по няколко различни режими на преотстъпване и/или намаляване (Глава Десета от ЗКПО) то може да приложи тези режими кумулативно, като има право да избере последователността на прилагането им.

Следва да се има предвид, че нормите на чл.60 и чл.61д се прилагат независимо една от друга, т.е. ако едно и също лице отговаря на условията за ползване на намаление, съответно преотстъпване на данъка, това лице може да приложи и двете норми. Тук обръщаме внимание, че районите с висока безработица за тези два режима не съвпадат във всички случаи, тъй като общините в списъка по чл.60 са с безработица 50 на сто по-висока от средната за страната за последните две календарни години преди текущата, а тези в списъка по чл.61д са отново с безработица с 50 на сто по-висока от средната за страната, но за календарната година преди текущата.

Лицата, които ползват преотстъпване на данъка по чл.20 от Закона за чуждестранните инвестиции (отм.) могат да изберат да приложат по-благоприятната норма на чл.61д. В този случай, обаче трябва да се има предвид, че в следствие не може да се приложи отново преотстъпване по чл.20 от Закона за чуждестранните инвестиции (отм.), тъй като ще бъде нарушено условието в отменената разпоредба за последователно преотстъпване на данъка в рамките на 10 години.

4. При отпадането на района от списъка с общините по чл.61д, ал.1, т.1, последният продължава да се третира като "район с висока безработица" през следващите 5 последователни данъчни години за ДЗЛ, ползвали правото да преотстъпват данък през предходната година. За първа от петте години се счита тази, през която съответният район е отпаднал от списъка по чл.61д, ал.1, т.1. В тази връзка, за целите на чл.61д, ал.1, т.1 и 2 се счита, че през следващите 5 години районът е в списъка на общините с висока безработица.

IV. По отношение на отчитането и използването на преотстъпените средства в съответствие с условията на чл.61д, ал.2:

1. Преотстъпеният данък се отчита като резерви. На последващ данъчен контрол подлежи използването на преотстъпените средства в съответствие с волята на законодателя. В

рамките на годината, следваща годината на преотстъпването, същите следва да бъдат използвани за придобиване на дълготрайни материални, нематериални и краткотрайни активи, необходими за производствената дейност, както и за възнаграждения на наети по трудови правоотношения лица. Средствата от отчетения като резерви преотстъпен данък, трябва да се изразходват за горепосочените цели най-късно до края на календарната година, следваща годината, за която се ползва преотстъпването.

Например, ако ДЗЛ ползва преотстъпване на данъка за 2003 г., средствата от отчетения като резерви преотстъпен данък, трябва да се използват за придобиване на активи или за изплащане на възнаграждения най-късно до края на 2004 г. В противен случай ДЗЛ губи правото си на преотстъпване на данъка за 2003 г., в резултат на което последният става дължим, ведно със съответстващите се лихви за просрочие, определени по реда на чл.58, ал.1.

2. Активите, придобити със средствата от преотстъпения данък и изплатените възнаграждения на персонала, следва да се отчитат по реда на действащото счетоводно законодателство и за данъчни цели се третират по общия ред на ЗКПО.

(подпис)

Милен Велчев,
Министър

I. Допускания

Но по ред	МЕСЕЦ	Средносписъчен брой на персонала с постоянен адрес в районите с висока безработица и нает по трудови правоотношения за съответния месец ССБ_{БР}	Средносписъчен брой на общия персонал нает по трудови правоотношения за съответния месец (независимо от постоянния адрес на персонала) ССБ_{ОБЩ}
	1	2	3
1	януари	20	25
2	февруари	20	25
3	март	20	25
4	април	20	25
5	май	100	120
6	юни	100	120
7	юли	100	120
8	август	100	120
9	септември	100	120
10	октомври	100	110
11	ноември	100	110
12	декември	100	110
13	Сбор от средносписъчния брой на персонала за всеки месец (сума от ред 1 до ред 12)	880	1030

II. Приложение на чл.61д, ал.1, т.2 във връзка с направените допускания.

	Относителен дял на средносписъчния брой на персонала с постоянен адрес в районите с висока безработица към средносписъчния брой на общия персонал за годината (ред 14 колона 2) / (ред 14 колона 3) * 100	Средносписъчен брой на персонала с постоянен адрес в районите с висока безработица и нает по трудови правоотношения за годината Годишен ССБ_{БР} (ред 13 колона 2) / 12	Средносписъчен брой на общия персонал нает по трудови правоотношения за годината (независимо от постоянния адрес на персонала) Годишен ССБ_{ОБЩ} (ред 13 колона 3) / 12
14	85%	73	86

III. Формули за изчисляване на Годишен ССБ_{БР}, Годишен ССБ_{ОБЩ} и Относителен дял на Годишния ССБ_{БР} към Годишния ССБ_{ОБЩ}.

$$\text{Годишен ССБ}_{БР} = \frac{\text{Сбор ССБ}_{БР}}{12} \qquad \text{Годишен ССБ}_{ОБЩ} = \frac{\text{Сбор ССБ}_{ОБЩ}}{12}$$

$$\text{Относителен дял на Годишния ССБ}_{БР} \text{ към Годишния ССБ}_{ОБЩ} = \frac{\text{Годишен ССБ}_{БР}}{\text{Годишен ССБ}_{ОБЩ}} \times 100$$

където:

ССБ_{БР}* Средносписъчен брой на персонала с постоянен адрес в райони с висока безработица и нает по трудови правоотношения за месеца;
ССБ_{ОБЩ}* Средносписъчен брой на персонала нает по трудови правоотношения за месеца (независимо от адреса).

* Показателите за средносписъчен брой на персонала за съответния месец се изчисляват по реда на §1 т.41 от ДР на ЗКПО